

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 20CoE/13/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2717204591
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2717204591.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov Mgr. Moniky Kadlicovej a JUDr. Róberta Foltána, vo veci výkonu rozhodnutia oprávneného: Ing. H. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX J., zastúpený: Advokátska kancelária Machová s.r.o., so sídlom Sasinkova 886/16, 909 01 Skalica, IČO: 36 864 544, proti povinnej: Mgr. E. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. J. X, XXX XX J., zastúpená: JUDr. Alena Arbetová, advokátka, so sídlom Advokátskej kancelárie Nám. sv. Martina 3A, 908 51 Holíč, o výkon rozhodnutia o úprave styku oprávneného k maloletému dieťaťu: mal. I. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u povinnej, zastúpený procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, so sídlom Gorkého č. 2, 909 01 Skalica, o nariadenie výkonu rozsudku Okresného súdu Skalica, č. k. 6P/21/2015 - 217 zo dňa 30.09.2015, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Skalica č. k. 7Em/5/2017 - 98 zo dňa 11. mája 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Skalica ako súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým I. E., nar. XX.XX.XXXX. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že otec maloletého I. sa ako oprávnený návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 02.08.2017 domáhal výkonu rozhodnutia, a to rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 30.09.2015, č. k. 6P/21/2015 - 217. Oprávnený v návrhu uviedol, že matka maloletého rozhodnutie súdu v podstate nikdy striktnie a komplexne nedodržiavala a styk od právoplatnosti rozsudku prebiehal problematicky a nepravidelne, čo sa postupne prehlbovalo do takej miery, že dňa 25.06.2017 bol oprávnenému poslednýkrát umožnený styk s maloletým. Oprávnený poukázal, že zo správania matky, ktorá mu neumožňuje styk pod zámienkou, že dieťa nechce ísť s oprávneným, je evidentný a jasný úmysel nedodržiavať predmetný rozsudok. Povinná sa k uvedenému návrhu oprávneného vyjadrila vo svojom vyjadrení, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 04.01.2018. Poukázala na to, že k stretávaniu s maloletým neprichádzalo najmä preto, že maloletý nechce s otcom ísť i napriek tomu, že ho povinná na stretnutie riadne pripravila, resp., že k stretnutiu neprišlo z dôvodu choroby. Ďalej uviedla, že oprávneným predložený prehľad stretnutí posudzoval aj Okresný súd Skalica v rámci konania sp. zn. 2P/50/2016 a Krajský súd v Trnave v rámci odvolacieho konania a zhodne konštatovali, že z predloženého prehľadu stretnutia s maloletým nevyplýva, že by matka v styku maloletého s otcom bránila a na správaní maloletého má svoj podiel aj otec. Zároveň uviedla, že správanie maloletého I. je v otcovej prítomnosti veľmi odlišné od bežného správania, nakoľko býva podráždený. Povinná sa snaží maloletého upokojiť, čo je dosť problematické, keďže otec ho neustále provokuje a zavádza. Otec si vôbec neuvedomuje, že svojím správaním vytvoril situáciu, pre ktorú ho maloletý odmieta, ako ani to, že toto všetko maloletému ubližuje a veľmi zle to znáša. Dňa

07.05.2018 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica doručil súdu prvej inštancie správu, v ktorej uviedol, že sa zúčastnil odovzdávania maloletého na styk otcovi štyrikrát prostredníctvom pozorovania bez vedomia rodičov maloletého. Dňa 09.04.2018 bol maloletý v starostlivosti starej matky z matkinej strany a boli spolu pred domom a čakali na otca. Otec na styk prišiel, s maloletým sa rozprával, ale ten odmietol ísť s otcom a styk sa nerealizoval. Dňa 12.04.2018 bol maloletý opäť v sprievode starej matky a maloletý odišiel s otcom, čiže styk sa realizoval. Dňa 17.04.2018 bol maloletý v sprievode strýka a bratranca. Otec na určený styk prišiel, komunikoval s maloletým a ten mu povedal, že s ním nepôjde. Dňa 19.04.2018 bol maloletý v starostlivosti matky a otec sa na určený styk dostavil. Komunikoval s maloletým, rozprával sa s ním a ten sa hral. Preberanie maloletého otcom prebieha v niekoľkých minútach a ak maloletý odmietne styk s otcom, tak ten sa nesnaží o motivovanie maloletého. Nariadenie výkonu rozhodnutia za takejto situácie považoval súd prvej inštancie za nedôvodné. Súd prvej inštancie nemal jednoznačne za preukázané, že by povinná nedodržiavala svoju povinnosť, ktorá jej bola uložená vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 6P/21/2015 - 217 zo dňa 30.09.2015, avšak naopak, súd prvej inštancie dospel k záveru, že práve maloletý vo viacerých prípadoch odmieta odísť s otcom. Súd prvej inštancie tak nezistil pri posudzovaní prípadu ani z predloženej správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, aby zo strany matky dochádzalo k bráneniu v styku otca s maloletým. Súd prvej inštancie je toho názoru, že oprávnený nemá vytvorený dostatočný vzťah s maloletým a ten aj kvôli tomu často krát odmieta s otcom stretnutia v zmysle predmetného rozsudku. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 25/2003 zo dňa 24.11.2004 a rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 553/2016 zo dňa 14.09.2016

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil. V odvolaní namieta, že mu nie je absolútne zrejmé, ako mohol kolízny opatrovník počuť obsah komunikácie medzi zúčastnenými stranami pri odovzdávaní maloletého, keďže pre to, aby nebol videný, musel byť v takej vzdialenosti, že nemohol akýmkoľvek spôsobom rozpoznať obsah komunikácie, priebeh, ani konštatovať tak závažné tvrdenie, čo maloletý rozprával oprávnenému, čo rozprával oprávnený maloletému, ani konštatovanie v tom smere, že oprávnený sa nesnažil maloletého motivovať. Podľa oprávneného ide o absolútne neprijateľný, vážny záver šetrenia kolízneho opatrovníka, ktorý okrem iného nemá ani zákonnú oporu v zmysle ustanovení zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Oprávnený sa snažil prostredníctvom kolízneho opatrovníka žiadať o vykonanie nápravy pri realizácii styku s dieťaťom, pričom táto jeho žiadosť bola zo strany ÚPSVaR bez ďalšieho odignorovaná a s oprávneným nebola vykonaná ani len konzultácia alebo akákoľvek forma opatrenia. Zo strany ÚPSVaR nebola oprávnenému poskytnutá absolútne žiadna pomoc, ani náprava. Kolízny opatrovník nevykonal ani plánovaný pohovor s maloletým napriek tomu, že túto skutočnosť avizoval pri vykonaní pohovoru s oprávneným dňa 18.04.2018. Oprávnený odmieta konštatovanie súdu prvej inštancie, že nemá vytvorený dostatočný vzťah s maloletým a ten aj kvôli tomu často krát odmieta stretnutia s oprávneným v zmysle predmetného rozsudku. Oprávnený poukázal v tejto súvislosti na skutočnosť, že ako otec maloletého sa už od 2 rokov veku dieťaťa domáha riadneho výkonu svojich rodičovských práv. Už v čase, kedy bol maloletý vo veku 2 rokov, tento odmietal stretnutia s oprávneným, čo považuje oprávnený v danom veku dieťaťa za nemysliteľné, pričom tento stav súdy v celom rozsahu akceptujú, bez akéhokoľvek zisťovania, čo je príčinou tohto stavu. Oprávnený ako otec maloletého dieťaťa teda v podstate nemá akýkoľvek zákonný prostriedok a možnosť, aby si s dieťaťom vytvoril dostatočný vzťah, keďže od jeho 2 rokov, kedy prišlo k prerušeniu jeho spolužitia s matkou maloletého, sú jeho rodičovské práva upierané, najmä v otázke jeho styku s maloletým a podieľaní sa tak na jeho výchove. Podľa oprávneného je nepochybné, že z jeho strany, ako otca maloletého I., vykonal všetky zákonné možnosti a dostupné právne kroky k tomu, aby udržal, prehľboval svoj vzťah k maloletému a aby medzi nimi bola zachovaná citová väzba. Na druhej strane i matka, ktorá dieťa vychováva, by mala mať na zreteli, že styk s druhým rodičom je na prospech dieťaťa, jeho normálnemu psychickému vývoju a za týmto účelom by mala vytvárať priaznivé podmienky pre styk oprávneného s maloletým a neustále tak dieťaťu napomáhať pri vytváraní dobrého vzťahu k otcovi. Vzhľadom k uvedenému, navrhol oprávnený, aby odvolací súd napadnutého uznesenie súdu prvej inštancie zrušil.

4. Proti odvolaniu oprávneného podala vyjadrenie povinná, ktoré bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 02.07.2018. V podanom vyjadrení povinná uviedla, že s odvolaním oprávneného ako aj s jeho návrhom nesúhlasí. Napadnuté uznesenie považuje za vecne a právne správne. Povinná poukázala na skutočnosť, že styku oprávneného s maloletým nebráni, maloletý I. je vždy riadne a včas prichystaný na styk. I v konaní bolo preukázané, že povinná žiadnym spôsobom v styku maloletého a oprávneného

nebráni, ani ho neznemožňuje. Podľa povinnej dovoľávať sa súdneho výkonu rozhodnutia, hoci styk s maloletým I. prebieha, je len pokračovaním konania oprávneného, ktorý so železnou pravidelnosťou podáva nedôvodné návrhy na súd. Ani úrad pri pozorovaní predávania syna nekonštatoval, že by k bráneniu styku zo strany povinnej akokoľvek dochádzalo. Z dokazovania vyplynulo, že ak sa styk nerealizuje, je to z dôvodov na strane maloletého I., na ktorého názor súd tiež prihliada alebo z dôvodu pasivity na strane oprávneného. Povinná odmietla, že by maloletého na stretnutia nepripravovala. Nakoľko oprávnený žiadnym spôsobom nemotivuje maloletého k stretnutiu, pokúšala sa o to povinná a za prítomnosti oprávneného synovi uvádzala, aby sa oprávneného spýtal, či s ním nepôjde na kúpalisko, kam syn rád chodí. Oprávnený však len tak stál a vôbec na uvedené nereagoval. Podľa povinnej oprávnený sa vôbec nesnaží nájsť si k synovi cestu. Jeho pasivitu pri stretávaní konštatoval aj úrad. Keď sa oprávnenému odporučilo poradenstvo, aby si obaja so synom upevnili vzťah a zlepšili ho, oprávnený to odmietol. Povinná s poradenstvom súhlasila. Povinná poukázala i na to, že oprávnený síce chce byť so synom, ale len vtedy, keď to vyhovuje samotnému oprávnenému alebo jeho rodičom, pričom vôbec nerešpektuje syna. I keď bol maloletý chorý, oprávnený neprejavil žiadny záujem o to, čo mu je a ako sa má. Vzťah s maloletým I. si musí vypracovať predovšetkým oprávnený sám, pričom maloletý je závislý od toho, ako sa oprávnený k nemu správa, či dodrží slovo, či sa o neho zaujíma a pod. Povinná syna pri odovzdávaní prehovára, nech ide s oprávneným, hoci oprávnený často len stojí a synovi sa ani neprihovorí. Povinnej nie je zrejmé, čo oprávnený svojimi neustálymi podaniami sleduje. Niekedy by podľa nej bolo vhodnejšie milé slovo, plnenie sľubov alebo len obyčajné trávenie času so synom a nie jeho odovzdávanie starým rodičom. Použiť donucovacie prostriedky voči maloletému I. v jeho veku a za zistenej skutkovej situácie, keď styk prebieha, je podľa povinnej absolútne nevhodným a navyše nedôvodným riešením. Vzhľadom na uvedené, povinná navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP a § 37 ods. 1 EP), proti rozhodnutiu proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 59 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 á contrario CSP), po oboznámení sa s obsahom spisu a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi v zmysle § 65 a § 66 CMP, dospel k záveru, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je vecne správne a je potrebné ho zrušiť v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Predmetom konania je realizácia súdneho rozhodnutia (rozsudku Okresného súdu Skalica zo dňa 30.09.2015, č. k. 6P/21/2015 - 217) o úprave styku oprávneného so svojim maloletým dieťaťom - synom I. E. , ktorým bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom na každý týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny týždeň v roku v nedeľu od 9.00 hod do 18.00 hod., s tým, že matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a v určenom čase otcovi odovzdať v mieste jej bydliska a otec je povinný po ukončení styku maloleté dieťa matke v určenom čase na rovnakom mieste vrátiť.

8. Návrh na výkon súdneho rozhodnutia podaný oprávneným bol doručený súdu prvej inštancie dňa 02.08.2017. Oprávnený ho podal na základe skutočnosti, že uvedené rozhodnutie súdu povinná nikdy striktné a komplexne nedodržiavala. Oprávnený poukázal na to, že zo strany povinnej mu nebol opakovane a bez právneho dôvodu umožnený styk s maloletým v súlade s právoplatným a vykonateľným rozhodnutím Okresného súdu Skalica sp. zn. 6P/21/2015 - 217 zo dňa 30.09.2015, o čom podľa oprávneného svedčí aj priložený písomný prehľad stretávania sa oprávneného s maloletým I..

9. Do spisu súdu prvej inštancie boli založené aj Vyjadrenie povinnej k návrhu oprávneného na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým I. zo dňa 20.12.2017 a Správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 27.04.2018.

10. Predmetom odvolacieho konania je rozhodnutie o odvolaní oprávneného, ktorému bol napadnutým uznesením zamietnutý návrh na výkon rozhodnutia. V konaní je jednoznačne preukázané, že tu existuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu o úprave styku oprávneného s maloletým I..

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 373 CMP, na konanie o výkone rozhodnutia sa použijú ustanovenia prvej časti a piateho dielu prvej hlavy druhej časti, ak nie je ustanovené inak.

13. Podľa § 376 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

14. Podľa § 376 ods. 2 CMP, súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu.

15. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

16. Podľa čl. 4 druhá veta CMP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej.

17. Podľa § 38 ods. 1 CMP, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

18. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

19. Účelom výkonu rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletých je zabezpečiť splnenie povinnosti uloženej právoplatným rozhodnutím súdu. Základným predpokladom pre nariadenie výkonu rozhodnutia je teda, že povinný neplní dobrovoľne rozhodnutím súdu uložené povinnosti.

20. Odvolací súd poukazuje na to, že z obsahu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie je zrejmé, že v ňom absentuje akékoľvek relevantné a presvedčivé odôvodnenie výroku napadnutého rozhodnutia, keďže súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí na jednej strane vyslovil názor, že nemá za jednoznačne preukázané, že by povinná nedodržiavala svoju povinnosť, ktorá jej bola uložená vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 6P/21/2015 - 217 zo dňa 30.09.2015 a že oprávneným tvrdené skutočnosti sú len tvrdeniami jednej strane, ktoré aj povinná vo svojom vyjadrení zo dňa 20.12.2017 poprela, avšak na druhej strane ani uvedené tvrdenia povinnej nemal súd prvej inštancie žiadnym spôsobom za preukázané. Súd prvej inštancie v závere svojho rozhodnutia len skonštatoval, že maloletý odmieta ísť s otcom, a to z dôvodu, že oprávnený nemá vytvorený dostatočný vzťah s maloletým.

21. Odvolací súd je toho názoru, že na nedodržiavanie povinností stanovených exekučným titulom nestačí iba to, že maloleté dieťa odmietne odísť s otcom. V konaní o výkon rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletých je potrebné vykonať aj ďalšie dôkazy, ako je napríklad znalecké dokazovanie, správy zo šetrenia procesným opatrovníkom (požiadanie o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu a pri preverovaní týchto dôvodov), nariadenie pojednávania (za účelom zistenia skutočného stavu veci), výpoveď povinného, výpoveď maloletého dieťaťa a pod. a až po vykonanom dokazovaní môže súd rozhodnúť o návrhu na výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletým dieťaťom. V prípade, že povinný rodič nemôže plniť povinnosť stanovenú súdom z dôvodu negatívneho postoja samotného maloletého dieťaťa (odmietania otca), pričom súd nebude mať vykonaným dokazovaním za preukázané, že by príčinou jeho negatívneho postoja bolo správanie či úmyselné ovplyvňovanie zo strany matky, až vtedy je možné a nutné považovať použitie donucovacích opatrení za kontraproduktívne z dôvodu, že by mohlo viesť k ešte väčšej degradácii vzťahov medzi maloletým dieťaťom a otcom (viď napr. rozhodnutia ESLP: Kapr proti Českej republike, Zavřel proti Českej republike, Pedovič proti Českej republike). Inštitút nariadenia výkonu rozhodnutia nie je určený na to, aby sa stal nástrojom násilnej zmeny prejavov vôle maloletého dieťaťa, pokiaľ

jeho rozhodnutie nebolo úmyselne ovplyvnené tretími osobami. Pokiaľ nemožno dieťa aj napriek adekvátnemu výchovnému pôsobeniu presvedčiť, že má ísť k otcovi, javí sa ukladanie pokút ako nezmyselné a neplniace zákonom predvídaný účel, t. j. zabezpečiť splnenie povinnosti. V súlade s princípmi vyjadrenými v Dohovore o právach dieťaťa je vylúčené, aby ktorýkoľvek z rodičov nútil dieťa k plneniu povinností všetkými prostriedkami. Sankčné pôsobenie súdu tak nemá reálny objekt, teda vôľou ovplyvniteľné ľudské správanie, na ktoré by mohlo reálne pôsobiť (nález Ústavného súdu Českej republiky z 13. októbra 2015, sp. zn. III. ÚS 3462/14).

22. Matka maloletého dieťaťa však musí mať na pamäti, že záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, a ak to nie je možné, tak toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady, okrem iného však uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý je dobrým rodičom a v styku s deťmi mu nebude brániť. Za tým účelom by matka mala vytvárať priaznivé podmienky pre styk otca s maloletým dieťaťom a neustále tak napomáhať maloletému dieťaťu k budovaniu si pozitívneho vzťahu so svojim otcom.

23. Odvolací súd pripomína rodičom, že rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, najmä sústavného výchovného pôsobenia na maloleté dieťa, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať. Je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie, mal na výchovu dieťaťa vplyv. Jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do výchovy, je najmä to, aby pri styku s maloletým dieťaťom svoju rolu vo výchove dieťaťa uplatňoval len pozitívnym spôsobom a v intenciách § 30 Zákona o rodine, ako aj čl. 29 Dohovoru o právach dieťaťa. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi. Odvolací súd poukazuje na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa zdôrazňuje, že princíp najlepšieho záujmu dieťaťa je potrebné chápať komplexne a jeho obsah sa má určiť podľa okolností jednotlivého prípadu a podľa prežívania jednotlivého dieťaťa. Tento princíp v sebe zahŕňa princíp rešpektovania práv dieťaťa a princíp vypočutia názoru dieťaťa - tzv. participačný princíp. Najlepší záujem dieťaťa má byť uplatňovaný v každom kroku verejnej inštitúcie, najmä vo všetkých vykonávacích opatreniach, ktoré sa týkajú maloletých detí. Súd je však povinný prihliadať na názor dieťaťa, tak ako to má na mysli čl. 12 Dohovoru a nemôže odopierať dieťaťu možnosť ovplyvniť určenie svojho najlepšieho záujmu.

24. Súd rozhodujúci o výkone rozhodnutia vo veci styku rodiča s maloletým dieťaťom je povinný zisťovať, z akého dôvodu sa tento styk nerealizuje a akú mieru viny na nerealizovaní tohto styku má tak povinný, ako aj oprávnený.

25. Riadne odôvodnenie rozhodnutia je jedným zo základných atribútov práva na spravodlivý proces. Nie je prípustné odôvodnenie obsahujúce iba odkaz na výpoveď jedného účastníka konania bez toho, aby bolo možné z odôvodnenia napadnutého rozsudku zistiť, z akých dôkazných prostriedkov súd čerpal svoje zistenia a ako vyhodnotil tvrdenia strán vo vzťahu k predloženým dôkazom. Aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (rozsudok ESLP García Ruiz c. Španielsko z 21.01.1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument účastníkov konania. Ak však ide o taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudky ESLP Georiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán, pokiaľ majú význam pre rozhodnutie (rozsudok ESLP Kraska c. Švajčiarsko z 29.04.1993). Ústavný súd SR sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť rozhodnutie vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou

proti takému uplatneniu (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 358/09 Ústavný súd SR konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany dal súd podrobnú odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie mal povinnosť vyjadriť sa k takým argumentom účastníkov, ktoré mali rozhodujúci význam pre rozhodnutie vo veci.

26. V odôvodnení sa súd, rozhodujúci o uplatnenom nároku, musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súdne rozhodnutie musí preto obsahovať stručný a jasný výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku. Odôvodnenie má byť prostriedkom kontroly správnosti rozhodnutia nielen pre súd, ktorý ho vydal, ale aj pre súd, ktorý ho bude preskúmať v dôsledku opravného prostriedku, t.j. musí byť preskúmateľné.

27. Odvolací súd zároveň upozorňuje, že výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je zvlášť citlivým konaním. V rámci tohto konania má mať súd v prvom rade na zreteli najlepší záujem dieťaťa. Rešpektovanie najlepšieho záujmu dieťaťa je základná procesná zásada vyjadrená v čl. 4 CMP, podľa ktorého platí, že ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme. Z procesného hľadiska sa má uvedené odraziť práve v riadnom a presvedčivom odôvodnení, ktoré sa týka maloletého. Nariadenie výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých môže mať výrazným spôsobom dopad na maloleté dieťa a jeho psychiku, preto je v prvom rade potrebné využiť všetky prostriedky, ktoré zasahujú do postavenia a práv dieťaťa v čo najmenšom rozsahu. Nariadenie výkonu rozhodnutia prichádza do úvahy až v prípade, ak ostatné inštitúty, ktoré nemajú donucovaniu povahu a smerujú k dobrovoľnému plneniu povinnosti sa minuli účinku. Záujem maloletého dieťaťa a zachovanie kladných rodinných vzťahov musí byť preto prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené, bude úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie so zameraním sa na objektívne zistenie dôvodov odmietavého postoja maloletého k realizácii styku s oprávneným a prípadnú existenciu ospravedlniteľných dôvodov na strane povinnej, v prípade zistenia ich existencie zvážiť postup v zmysle Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, a to všetko za účelom riadneho a dôsledného posúdenia návrhu oprávneného na nariadenie výkonu rozhodnutia, následne vo veci opätovne rozhodnúť, v novom rozhodnutí náležitým spôsobom vyhodnotiť tvrdenia oprávneného a povinnej v nadväznosti na vykonané dokazovanie a svoje rozhodnutie presvedčivým spôsobom odôvodniť, pričom primárne prihliadnúť na najlepší záujem maloletého a jeho názor.

29. Za daných okolností mal teda odvolací súd za to, že v danej veci súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Boli teda splnené dôvody § 389 ods. 1 písm. b) CSP pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude riadiť sa v ďalšom konaní názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný.

31. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

32. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).